

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЖІНКИ І СІМ'Я

Д. О. Письменна, здобувач вищої освіти групи ГРС 2/1

факультету менеджменту, МНАУ

Анотація: Гендерна рівність відіграє важливу роль у забезпеченні соціального розвитку. Дослідження, проведені в цій галузі, демонструють позитивне забезпечення гендерної рівності у правах жінок та досягнення у соціальній, економічній та політичній сферах. У свою чергу, позитивні юридичні, соціальні та економічні досягнення жінок сприяють розвитку суспільства в цілому.

Ключові слова: гендерна рівність, самореалізація жінок, суспільна концепція, психологія трудової діяльності, професійний розвиток жінки.

Під впливом феміністичного руху, що розпочався у 20 столітті, відбулося зміщення соціального становища жінок у напрямку загально визнаного соціального статусу чоловіків. На сьогодні жінка має рівні права та обов'язки з рівнем чоловіка.

В епоху капіталізму в процесі індустріалізації жінки все більше втягувались у процес суспільного виробництва, що вимагало від них особистих якостей, властивих гендерній поведінці чоловіків, тобто - набуття характеристик чоловічої психології. Щоб впоратися з новими професійними обов'язками та соціальними функціями, жінка повинна здобути відповідні знання, розвинути соціальні навички. Ствердження нового статусу жінок послабило домінування чоловіків над «слабкою» статтю [1].

Складові процесу самореалізації жінок, які відповідають потребам у корисності (задоволеність роботою, здатність зробити щось корисне, значуще, добре) та критерії досягнення цінностей (професіоналізм, спілкування, матеріальна винагорода). Можливість розвиватися та реалізовувати свій потенціал є свідченням акценту на подальшому творчому розвитку. Такі «егоїстичні» цінності, як кар'єрне зростання та підвищення соціального статусу, займають останні місця. Побудова кар'єри не є головним завданням жінки, адже згідно зі стереотипами, основною сферою діяльності жінки є сім'я. Але велика кількість

розлучень ставить питання про забезпечення, тому жінка завжди має бути готова до того, що їй доведеться самотійно забезпечувати сім'ю [2].

Професійний успіх жінок оцінюється тоді, коли він відповідає суспільній концепції гендерної ролі.

Гендерна рівність відіграє важливу роль у забезпеченні соціального розвитку. Дослідження, проведені в цій галузі, демонструють позитивне забезпечення гендерної рівності у правах жінок та досягнення у соціальній, економічній та політичній сферах. У свою чергу, позитивні юридичні, соціальні та економічні досягнення жінок сприяють розвитку суспільства в цілому. Поліпшення правового статусу жінок, сприяння гендерній рівності та досягнення ефективної гендерної рівноваги є важливим аспектом соціального розвитку. У демократичних спільнотах питання узгодження сімейного та професійного життя жінок та чоловіків, надаючи їм можливість реалізувати свої рівні права, сьогодні проголошується однією з основних складових вирішення соціальних проблем. Досягнення гендерної рівності, її впровадження в систему зв'язків з громадськістю - це основна цінність, яка визначає реальні зміни в економічному, гуманітарному, соціальному вимірах і є потужним резервом прогресу будь-якої держави [3].

Результати дослідження американських психологів показують, що жінкам подобається працювати з таких причин: робота дає відчуття значущих намірів і стабільності, спільність з колегами, працівниками, приносить дохід, який є основою їх власної безпеки; створює можливість виконувати обов'язки дорослої та зрілої людини; допомагати іншим людям. [5].

Дослідження професійного зростання та кар'єрного розвитку жінок є відносно новою галуззю, навіть беручи до уваги, що сама психологія професійної діяльності лише трохи перевищує дев'яносто років. Психологи Н. Бец та Л. Фіцджеральд вважають, що ставлення до жіночої кар'єри є результатом двох широко поширених переконань.

Перше з них – ідея материнських обов'язків (головна життєва цінність жінок – їх домашні справи і виховання дітей) . В історичній ретроспективі, якщо

жінки й виконували роботу за межами дому, то вони займали стримані посади і не мали можливості для кар'єрного зростання, або така можливість була рідкісною. Було прийнято вважати, що жінка просто працює, а не робить кар'єру. Їх розглядали як таких, які не мають суттєвого значення і впливу в колективі, оскільки вони мало працювали та виконували незначущу роботу.

Друге поширене переконання стосується психології трудової діяльності жінок і полягає в тому, що теорії, що описують кар'єру чоловіків, автоматично використовуються для аналізу кар'єри жінок. Зазвичай вони не беруть до уваги, що у більшості жінок є маленькі діти, тому вони можуть не працювати повний робочий день, оскільки вони беруть участь у їх вихованні. Вони також можуть працювати неповний робочий день, поєднуючи роботу та навчання. Оскільки в більшості закладів зазвичай люди працюють повний робочий день і без перерв, для багатьох жінок зростання професійної кар'єри стає важким [6].

Досягнення життєвих планів для сім'ї не може бути мірилом розвитку особистості: за нашими даними, досягнення жінки в сімейній сфері не підвищують самооцінку. Серед характеристик, які допомагають жінці реалізувати себе в сімейній сфері, виділяється акцент на міжособистісну взаємодію, альтруїзм, оптимізм, активність життєвої позиції та емоційність. Риси, що перешкоджають цій типовій самореалізації, - ідеалізація стосунків з іншими, низький рівень вимог, пасивність життєвої позиції та схильність до покірної поведінки [4].

Жінка, яка обирає режим самореалізації «сім'я та кар'єра одночасно», може відчувати перевантаження, брак часу та енергії для бажаної якості всіх обов'язків, що призводить до почуття провини перед чоловіком та дітьми. Множинність відповідальності часто призводить до вибору неперспективних професій, які не потребують великих енергетичних витрат, до відмови від кар'єрного зростання [2].

Отже, провівши аналіз, я можу зробити висновок, що професійна діяльність жінки є позитивним фактором формування її особистості та особливостей. Жінкам, які досягли піку професійного розвитку, властиво: свобода рішень, думок, вони незалежні та рішучі. Жінки висловлюють емоційну рівновагу,

впевненість у собі та своїх вчинках, виражають соціальний інтерес. Жінки мотивовані працювати, досягати успіху. Жінки мають високий рівень домагань і впевнені у власних силах.

Література:

1. Говорун Г. Гендерна психологія. Київ: Академія, 2004. - 211 с.
2. Гупаловська В. А. Професійна самореалізація як чинник становлення особистості жінки: автореф. дис. канд. психол. наук: 19.00.01 / В. А. Гупаловська; Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України. – Київ, 2005. – 25 с.
3. Rea Abada Chiongson, Deval Desai, Teresa Marchiori and Michael Woolcock . The Role of Law and Justice in Achieving Gender Equality / World Development Report, 2012. Gender Equality and Development. – P. 12.
4. Горецька О.В. Психологія сім'ї : навчальний посібник для студентів спеціальності «Практична психологія», «Початкова освіта» / Олена Горецька, Наталя Сердюк. – Бердянськ :Видавець Ткачук О.В., 2015 - 216 с.
5. Гупаловська В.А. Професійна самореалізація як чинник психологічного здоров'я жінки // Матеріали укр.-польськ. конф. “Психологічні проблеми суспільства епохи трансформації”. - Львів, 2003. – 23 с.
6. Гундурова Т. Жінка та дзеркало // Часопис “Ї”, 2000. № 17. С. 134–152.

Annotation «Gender equality plays an important role in social development.

Research in this area has shown a positive

gender equality in women's rights and achievements in the social, economic and

political spheres. . In turn, the positive legal, social and economic achievements of women contribute to the development of society as a whole.»

"Key words: gender equality, women's self-realization, social concept, psychology of labor activity, professional development of women.

*Науковий керівник – Біліченко О. С., канд. екон. наук,
доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*